

An Gannas

Piwas Lyennek

Keslowena dhe John Parker a waynyas an piwas 'Holyer an Gov' gans y lyver 'Gwariow

Mus', dyllys gans Kowethas an Yeth Kernewek, £9, ISBN 978 189934 270 0.

Y'n skeusenn gans John yma Vanessa Beeman ha Loveday Jenkin.

Dyllys veu skrif a-dro dhe'n lyver yn An Gannas mis-Genver 2013, folenn 9.

(skeusenn a-dhiworth Pat ha Gareth Parry)

Pella derivadow a-dhiworth Penny Norman (folennow 9-10)

Niver 440,
mis-Est 2013
© gwirbryntyans mis-
Est 2013; dyllys gans
Kowethas an Yeth
Kernewek
ISSN 1469 705X

An seyth 'gwari mus' didheurek yw: **Lusowella a dhe'n bal; Aladdin ha'y lugarn barthusek; Jakka ha'n favwydhenn; Kathik yn botas; Tekter yn kosk; Erghwynn ha'n seyth korr; Hikka Chi an Hordh.**

Y'n dyllans ma

folenn 2: Poblans Kernow;
 folennow 2-3 : Lyther a Alban;
 folenn 4-6: Hwedhel ;
 folenn 6: Lyther dhe Stenador, 2;
 folennow 6-7: Delow Llangrannog;
 folenn 7: Servisyow Eglos;
 folenn 8: Nawbedrek;
 folennow 8-9: Kowethas ~ Nowodhow;
 folennow 9-10: Holyer an Gov;
 folenn 11: Krowseryow;
 folenn 12: Gwel Glasneth; Heudh an Hav.

Poblans Kernow

Herwydh kedhlow dyllys a-dhiworth an niverans 2012, Kernow a's teves lemmyn 532,200 a annedhysi, 334,000 anedha trigys yn trevow brassa ages 3,000 a dus (25 anedha), henn yw dhe leverel poblans trevel a dhiw gansrann ha tri-ugens (62%). Braster an pow yw 3,563 kilometer pedrek; ytho 28 den/km². Hys an arvor yw 679 kilometer.

An trevow ha dhedha moy es 3,000 annedhys yw diskwedhys dhe-woeles hag y hwelir bos an brassa keskronnans trigys yn Kammbronn/Poll/Rysrudh, mes Sen Ostell yw an brassa tre dhiblans.

An trevow	Poblans
Aberfal/Pennrynn	33,000
Bosvenegh	14,700
Breanek	3,900
Essa	16,400
Fowydh	3,000
Govermelin	4,100
Hellys	11,700
Heyl	9,400

Kammbronn/Poll/Rysrudh	55,400
Kelliwik	5,800
Lannstefan	11,700
Lannwedhenek	3,700
Logh	5,500
Lostwydhyel	3,000
Lyskerrys	9,400
Pennsans	21,200
Penntorr	7,700
Ponsrys	7,900
Porth Bud	9,900
Porthia	11,400
Porthpyran	3,900
Sen Kolomm Veur	3,700
Sen Ostell	34,700
Tewynn Blystra	19,900
Truru/Pennttrimilder	23,000

Lyther a Alban a-dhiworth Yowann Byghan (agan kesskrifer arbennik albanek)

Dyski Albanek-Gwydhelek

Kepar ha pub taves kelttek oll (marnas Kernewek martesen), yma *Gàidhlig* (Gwydhelek-Albanek) yn-dann wodros, ha niver an gwydhelegoryon re dhigressyas dres an blydhynyow. Byttegyns, yma omsav pur grev troha dasnowydhheans an yeth omma, kyns oll gans fleghes ha gans tus yowynk.

An kotha kowethas yethek omma yw *An Comunn Gàidhealach* (An Kowethas Gwydhelek), ordenor an *Mod*, hag yw goel ha kesstrif blydhenyek kepar ha'n Esedhvos Kembrek. *Comunn na Gàidhlig* (Kowethas an Gwydhelek) yw mayn ha skoedhys hag arghasys gans an governans albanek, hag a wra avonsya an yeth yn skolyow, yn kemmyniethow, ha der an media, kyns oll der an bellwolok. *Comhairle nan Sgòiltean-Araich*

(Konsel an Skolyow Meythrin) a skoedh bagasow-gwari ha skolyow meythrin. *Comhairle nan Leabhraichean* (Konsel an Lyverwerthoryon) a skoedh skriforyon, prydydhyon, artydhyon ha dylloryon wydhelek, hag a dhylo y honan lies lyver nowydh.

An lyver
'Peder Pan'
yn
Gwydhelek

Kepar dell wra bagasow Yeth an Werin yn Kernow, yma lies bagas-keskows *gàidhlig* hag a wra omvetya pub seythun yn diwotti po yn boesti, ha gans an keth rewl: klappya yn Sowsnek yw difennys yn-tien! Gans moy es 40% a Albanyon trigys lemmyn po yn po yn ogas dhe *Glaschu*, brassa niver an klassow ha bagasow-keskows ma yw kevys lemmyn y'n sita. Y klewir hag y welir an yeth ynwedh der an radyo (*Radio nan Gaidheal*) pub dydh oll ha dres oll an jydh, ha der an bellwolok (BBC Alba hag ITV Grampian) dres neb seyth owr (5.00 dhe 12.00 gorthugherweyth) dy' Lun dhe dhy' Gwener, ha dres neb naw po deg our (3.00 dohajydweyth dhe 1.00 mytтынweyth) pub dy' Sadorn ha pub dy' Sul.

Gàidhlig nyns yw es rag dallethoryon. An lytherennans yw pur goplek, gans lies lytherenn nag yw kewsys vyth-oll, ha gans lies son nag yw kevys nag yn Sownsek nag yn Kernewek namoy. Komplek yw an gramasek ynwedh. Rag ensampel, 'Kernow ov' yw

yn *Gàidhlig*: '*S e Còrnach a tha annam*', (leverys *she-kor-nagh-a-ha-an-am*), ger rag ger 'Yth yw Kernow usi ynnov vy'.

Ottomma skrif pur verr yn *Gàidhlig* gans trelyans ger rag ger:

'S e dùthaich Cheilteach a tha ann an Alba, agus 's e sluagh Ceilteach a tha anns na h-Albannaich. 'S e Gaidheal an t-ainm a tha air duine ma tha a' Ghàidhlig aige.

(Ger rag ger:) Yth yw bro geltek usi yn an Alban, hag yth yw pobel geltek usi yn an Albanyon. Yth yw Gwydhel an hanow usi war dus may 'ma an Gwydhelek gansa.

An gwella steus rag dyski *Gàidhlig* yw *Speaking Our Language*, dyllys gans *Sabhal Mòr Ostaig*, hag yw an unn kollji yn Alban mayth yw pub steus oll gwrys yn *Gàidhlig*, ha steusow berr 'gorthroghyek' y'ga mysk. Gwiasvaow ha pella derivadow a syw:

An Comunn Gàidhealach: Balnain House, 40 Huntly Street,

Inverness IV3 5HR, 01463 709705, <http://acgmod.org>

BBC Alba: http://www.bbc.co.uk/alba/foghlam/learn_gaelic

Comunn na Gàidhlig: <http://www.cnag.org/en/>

Comhairle nan Sgòiltean-Araich: [http://](http://www.comunnlunnainn.co.uk/ceangalaichean)

www.comunnlunnainn.co.uk/ceangalaichean

Comhairle nan Leabhraichean: <http://www.gaelicbooks.com>

Radio nan Gaidheal: <http://www.bbc.co.uk/radionangaidheal>

Sabhal Mòr Ostaig: Sabhal Mòr Ostaig ACC, Sleat, Isle of Skye

IV44 8RQ, 01471 888 304, <http://www.smo.uhi.ac.uk>

arwoedh dynnargh yn gorsav Glasgow

Moren Sen Senar treyls gans Mary Sutcliffe

treyls hag amendys diworth '*Legends and folklore of Cornwall*' gans Cecily M. Rutley, dyllys gans Collins.

Kynsa Rann

Nans yw hirneth yth esa ow triga yn Sen Senar myrghik henwys Gwenever. Pur voghosek o hy mamm ha tas ha'ga chi o kryllas vyghan war amal an ledrow. Mes Gwenever ha'y hwerydh ha'y breder o mar lowen ha yagh avel pub flogh y'n trevow oll a-dro.

Gwenever a wodhya poenya moy yn uskis ages fleghes erell ha pur jolif o hi. Hi a wodhya marghogeth ynwedh, kyn na's tevo margh po hobi hy honan. Treweythyow maw an meliner a dheuth dhe Sen Senar dhe gyrghes ys rag y vester dhe vala. Hag ev ow kul y negys ev a gelmi y vargh dhe'n gloes. Kettell e an maw mes a wel, Gwenever a lamma war y vargh ha peswarlemmel a-ves. Res o dhe vaw an meliner gortos hy dehwelyans, ny vern py lies our y fedha henna, martesen.

Dell devis Gwenever kottha, hi a vynna kavoes moy a dhillas. Yn arbennik hy a vynna kavoes pows nowydh, drefenn bos hy dillas pup-prys koth, kloutys hag ewnhes. 'Yn skon, y fydh pows nowydh ragos,' a leveri hy mamm arta hag arta, mes bythkweth ny yllens hy herens pe an kost.

Unn myttin, pan o Gwenever hwetek bloedh, hy howethes a dheuth gwiskys yn dillas fin gans snodow ha broswyeth oll a-dro ha Gwenever a erviras kavoes arghans yn neb maner. Hi a leveris dh'y

mamm, 'My a wra kemmeres ober avel maghteth, may hylliv dendil lowr rag dillas fin.'

Hi a worras hy thaklow boghes yn fardell byghan ha dalleth hy vyaj. Ny wodhva hi dhe by le y hwrussa hi mos po yn py le y kavsa hi ober. 'Ny wrav vy mos re bell,' hi a ambosas dh'y herens, 'ha pan ylliv vy, my a wra dos dhe wodriga genowgh.'

Gwenever a gerdhas a-hys an fordh dhe Lusowan ha Lannyust. Pan ny allas hi gweles chymblys hy thre, hi a omglewas mar drist mayth omdreylyas hi ogas rag mos dhe-dre.

'Mes,' yn-medh hi yn kolonnek, 'my a dhallathas, ytho my a wra pesya.'

Hi a gerdhas a-dreus an woen bys y'n growsfordh hag ena hi a esedhas dhe bowes. 'Martesen, nevra ny wrav vy gweles ow chi arta,' yn-medh hi, ha hi a dhallathas dagrewi. 'Y tal dhymm mos dhe-dre a-dhesempis.' Mes ha hi ow leverel yndella, hi a dhrehevis hy dewlagas ha gweles den jentyl orth hy neshe.

'Dhiworth py le re dheuth ev?' Gwenever a omwovynnas. 'Nans yw mynysenn nys esa denvyth war an woen.'

'Myttin da,' yn-medh an den jentyl pan dhrehedhas ev le mayth esedhas Gwenever. 'A yll'ta ow leverel py fordh a led dhe Sen Senar?'

'Honn yw an fordh di,' a worthybis Gwenever.

'Hag yn py le yth edh jy?' a besyas an den.

'My a dhe gavoes ober avel maghteth,' a worthybis Gwenever. 'Mes lemmyn my a omglew mar drist ha

moredhek may tybav my dhe vos dhe-dre arta.'

'Ogh!' a grias an den. 'Hemm yw chons da. My a dheuth hedhyw drefenn bos edhomm dhymm a gavoës maghteth kuv dhe witha ow flogh hag ow chi. Marow yw ow gwreg hag ow mab yw pur yowynk. An ober a vydh sempel: gwitha ow mab ha godra an vugh hepken. A vynn'ta bos maghteth ragov?'

'Mynnav, syrr, meur ras,' yn-medh Gwenever, ha lowen o hi lemmyn, drefenn bos da gensi maner hweg an den jentyl.

Ytho an den ha Gwenever a gerdhas war-barth ow keskewsel yn hweg, ma na vedras Gwenever an pellder re vyajsa hi. I a dremenys a-hys bownderyow goskeusek le mayth esa bleujennow teg ow tevi, ha gwydh gorherys gans avalow rudh ha sawrek. Leun o an ayr a ethenn a wydhvos ha rosennow.

Wor'tiwedh an ebron a dheuth ha bos tewl hag i a dhrehedhas gover ledan ow frosa a-dreus an hyns. Down o ev ha ny wodhva Gwenever fatell y'n treusir, mes an den a's drehevis ha'y doen dhe'n tenewen arall yn salowder.

I a besyas aga fordh ha drehedhes yet. Dres an yet Gwenever a welas lowarth teg dres eghenn. Yth esa bleujennow a lies sort ha gwydh ow toen froeth dentethyel. Y'n skorennow yth esa lies edhen ow kana keurganow pur hweg.

'Martesen hemma yw lowarth husys' a dybis Gwenever, 'Mes an den jentyl ny yll bos onan a'n Dus Vyghan. Yn surredi, re vras ha re hir yw ev. Hag ena y teuth an maw, y vraster kresek poran, y wols owrek hag y dhewlagas ylyn ha prederus.

'Hemm yw ow mab byghan,' yn-

medh an den. Kyns Gwenever dhe alloes dynnerghi an maw, benyn goth a fistenas a-hys an hyns hag, ow sesya an maw, a'n treylyas warlergh a-berveth y'n chi.

'Modrep Tamsin yw hy hanow,' yn-medh an den. 'Hi yw dama-wynn ow gwreg dremenys. Hi re withas ow chi ragov. Mes wosa ty dhe gonvedhes an ober hi a wra mos dhe-ves. Nyns yw da gensi godriga omma. Hag ynwedh, pur dhrog yw hy gnas.'

Gwenever ha'n den jentyl a entras a-berveth y'n chi. Ena oll o pur deg, gans tegennow fin oll a-dro ha mebel rych hag attes. Modrep Tamsin a venystras soper sawrek ha pes da o Gwenever ganso wosa hy vyaj hir. Ena modrep Tamsin a ledyas Gwenever dhe'n soler. 'Hemm yw dha jambour,' yn-medh hi, 'ha'n flogh a gosk omma ynwedh. Mes na lavar travyth dhodho dres an nos ha gwith dha dhewlagas degys pup-prys, ny vern mars os difun po mar nyns os. A-vorow, orth bora, sav yn-bann, kemmer an maw y'n lowarth ha'y wolghi y'n fenten ow tinewi dhiworth karrek ena. Yn fols an garrek na, ty a wra kavoes kist vyghan a unyent. Gorr myns munys an unyent war dhewlagas an maw, mes bydh war dres eghenn na dochydh dha dhewlagas dha honan ganso. Pan wruss'ta henna, galw an vugh ha'y godra ha dro omma bolla a'n diwettha leth rag hansel an maw.

Ena an dama-wynn a worras an maw yn y weli ha mos dhe-ves. Gwenever a worwedha ha koska. A-dhesempis yth esa krakk taran ha hi a glewas gwyns yeyn a-dro dh'y diwskoedh. Dell hevel, rewys o hy dewdroes. Ow tegrena, hi a viras oll a-dro. A-rag hi a welas goen voel ha tewl. Yth esa gwyns ow kyni yn mysk an karregi ha, dell heveli dhe Wenever, lev kynvannel a leveris,

‘Gwenever, bydh war, bydh war!’ Hi a ystynnas hy bregth ha tochyha kroglennow an gweli. O ev hunros hepken? An lev re havalsa mar wir.

Rann Dew dhe Sywya

Lyther dhe Stenador ~ 2 gans Tim Saunders

Mar mynnyn kewsel a Gernow ha’y Laghys, res dhe gynsa definya pow ha kenedhel, rewl ha reyth. Res digemmyska an keskolmow yntra tus ha tiredh, yeth ha kov. Rann a’n kowsow ma a vydh devri, mes niwlus a vydh ken rann. Perthyn kov nag yw bys tus an keth ha bys taklow byw, po bys an veyn ha’n ster. Nyns eus travydh yn unn gevworthybi dhe’n gellik po dhe’n atom yn istori mab-den.

Heb skwiryow ytho ny yllir desernya ha heb desernya dhana ny yllir ervira. Gwir yw na vydh acheson tybys an ervirans pup-prys an gwir skila. Ow tigemmyska an studh may teuth an ervirans, owth holya argerdh an ervirans hag ow korra yn mantol an pyth a syw an ervirans, y hyllir an eyl ervirans a-derr y gila y’n termyn a dheu hag ervira towl mas yn le towl anvas. Mas mars yw an ervirans, y fydh da, po gwir, po teg: anvas mars yw, y fydh drog, po anwir, po hager.

Y fern skwiryow dhyn ni oll yn kettep penn. Kynth eus moy es unn varn yn kever devedhyans skwiryow ha derow savonow, ny nagh nagonan dell y’gan deur oll an mas ha’n anvas y’gan fara war-barth. Ny yll taklow ervira

gweythresow po mas po anvas, lemen tus a yll. Pub bodi oll y’gan mysk a’n jeves an galloes na. A vo bodi war y benn y honan, a-barth dhe gen huni, po yn roweth ken re, y’n jeves ev galloes gweythresa an mas po an anvas yn kever an huni po an re. Hag y’n lyther ma, a Stenador, gweythres an da po an drog a vern dres eghenn: ott prag y’gan beus edhomm a vires a lagas lymm orth pup-tra re hwarva yn Kernow hag yn hy hever hi.

Keun an stret a woer mar dhrog dell skonyas Duk Kernow y dheverow yn Kernow hag yn hy hever hi. Mes res avowa keffrys mar dhrog dell skonyas soedhogyon erell Kernow aga deverow i, dres eghenn y’gan termyn ni. Yntra soedhogyon agan kordhow, an Stenogow, an Keverangow, an Burjestrevow, ha’n Pluwyyow; ynter Eseli dew ji agan Senedh; ynter etholoryon agan pow ha skoedhoryon agan fondyansow: lies yw an re y’gan mysk re fyllis yn kever dever.

[dhe besya]

Delow Llangrannog gans Althea Tyndale

a-dhiworth *Pobl Dewi*, Metheven 2012

Delow a vraster leun a Sen Carannog, an sans keltek a fondyas an dre gembrek Llangrannog y’n 6ves kansblydhen, a veu dislennys gans Arghepskop Kembra, Dr Barry Morgan, dhe’n 12ves a vis-Me 2012.

Meur ras dhe’n gravyer Sebastien Boyesen re ravyas kevres a dhelowyow yn Casnewydd (*Newport*), le mayth o gravyer an dre yntra 1993 ha 1994 ha moy a-gynsow men-kov dhe’n dus bal a

gollas aga bywnans y'n poll glow Hwegh Klogh yn Abertillery. Boyesen a wrug an delow avel ro dhe'n dre, le may ma trigys, hag yth oberi kessedhek a dus teythyek ganso yn kever an ragdres, ow trehevel arghans rag an devnydhyow ha kostow erell.

An deves gans Arghepskop Morgan a dhallathas dhe 10 eur myttinweyth drefenn y vos lowen dhe dhegemmeres an galow mes res o dhodho diberth rag mos dhe hwarvedhyans arall. Keur Mebyon Blaenporth a junyas an routhow rag kana.

Yn mysk an wodrigoryon o bagas a-dhiworth Karanteg (*Carantec*) yn Breten Vyghan, tre arall gelwys warlergh an sans, hag an bagas a synsas ynno awtores a dhew lyver yn kever Carannog, Anne Dumas. Dew hendhyskonydh a Eglos Carannog arall hwath (Carhampton yn Gwlas an Hav) a deuth ynwedh; mes truedh ny ylli dos negysydhyon a-dhiworth Karantek (*Crantock*) yn Kernow. Y teuth ynwedh dhe'n devos an patron rag an delow, dyerbynnys unn jydh gans an gravyer yn arghvarghas.

An gewer, warlergh kors ansur, a gesoberas fest yn ta, ha wosa an deves berr diwythek proviys veu sosten yn An Kabynn, koffiji war an treth dhe Llangrannog.

Y hyllir gweles moy a skeusennow dhe:

www.llangrannog.org.uk

www.boyesen.co.uk

Servis Eglos dydhyas avisys

An Revrond Jane Kneebone a dhannvon kedhlow a-dro dhe servisyow a dheu:

8^{ves} a-vis-Gwynngala, Eglos an Bluw Pennrynn. Gwesperow an Orsedh;

15^{ves} a-vis-Gwynngala, Chapel Methodek Sen Iv, Goldheys.

Pella derivadow a-dhiworth:

Rev Jane Kneebone

☎ 01637 873135

☎ 07966 703924

janekeebone@gmail.com

Nawbedrek

A yll'ta dismygi an ger a naw lytherenn? Py lies ger a moy es 3 lytherenn a yll'ta kavoes, res yw dhis devnydhya pub lytherenn unnweyth yn pub ger ha res yw dhis devnydhya an lytherenn yn kres an pedrek yn pub ger.

R	A	Y
S	H	D
H	N	E

Gorthyp mis-Gortheren: **gordennys**

argemmy'n:

Gwerthji Kernewek

Keskewsel, 24 Plen an Varghas, Ryskammel, PL32 ☎ 01840 211725 (dyghtyer Jerri Jeffries).

Kowethas an Yeth Kernewek

Nowodhow

a-dhiworth Peder Burton

An 3a a vis Gortheren ha 30 dhe 40 kernewegor a omlowenhas yn festnos splann wosa omvetya rag dybri kon yn asklotti 'Dynnargh Estren' yn Lanneves. Yth esa treylyansow yn Kernewek dhe benn an rolyow voos ha da o gans an dus gweles arwodhyow diwyethek orth darasow an privedhyow. A-wosa y kerdhas an brassa rann ahanan a-dreus an fordh dhe Davern Lanneves (le mayth esa arwodh dynnargh fethus diwyethek orth an daras yn liwyow Bragji S. Austel) rag diwes ha keskows ha rag goslowes orth ilow deg senys gans bagas byhan a ilewydhyon, y'ga mysk Trevor Lawrence

ha Jenefer Lowe. Yth esa hogen tamm donsya! Pol Hodge a redyas nebes bardhonogow didhan ynwedh rag kollenwel an ilow. Godhon meur ras dhe bubonan a gemeras rann. Flehes dhyworth Skol Lanneves re omlowenhas gans godrigow Loveday Jenkin, Pol Hodge ha Trevor Lawrence neb re gomendyas dhedha gwariow, hwedhlow ha gwriansow divers; oll anedha desynys may hallons aswon ha devnydhya nebes lavarow sempel kernewek. Ha my re vetyas orth Konsel an Pluw dhe vires orth spasow rag arwodhyow diwyethek a-dro dhe'n dreveglos. Mars eus bern lowr yn hwarvos blas an yeth restrys gans Tim Hambly, klass rag dalethoryon a vydh selys y'n kynnyav, dell waytyn.

Ow sewya sewena an ragdres ma, my a wra dyghtya neppyth kehaual yn An Hay y'n kynnyav, dell waytyav, hag yth esov ow hwilas arhasans nowyth rag hemma. Yn lowen re ros an Trest Elmgrant tamm arhasans troha hemma, a vynnyn parya gans grontow erel. Da via genev hevelebi ragdres Lanneves yn kemenethow erell, mar kyllyn kavos grontow may hyllyn y wul.

Hwarvosow

- *Yeth an Werin*

Fordh splann yw an kuntelesow anfurvus ma rag praktisya agas Kernewek war anow yn ayrgylgh kosel ha metya gans kernewegoryon leel erell. Yma niver a guntellesow yn fenowgh a-dro dhe Gernow, y'ga mysk:

An Baner Riel (*The Royal Standard*), Gwynnyer, Heyl, kynsa dy'Lun pub mis

An Beruken ha Pluven (*The Wig and Pen*), Truru, nessa ha peswora dy'Merher pub mis

An Arvow Kernewek, Porth Ia, tressa dy' Meurth pub mis

The Coldstreamer, Lannystli (Gulval), tressa dy' Merher pub mis

An Ankor Glas, Hellys, peswora dy' Lun pub mis

An Tavern Nowyth, Lannvab (*Mabe*), peswora dy' Yow pub mis

Tavern an Pons, Pons (*Bridge*), diwettha dy' Meurth pub mis

Hag ynwedh . . . A vydhowgh ow kodriga yn Loundres y'n seythenyow a dheu? Y fydh Yeth an Werin pub dy' Yow dres an hav yn diwotti An El (war an kynsa leur), a-dro dhe seyth eur, ha splann via agas gweles ena. Trigva An El yw del syw: The Angel 61- 62 Fordh Veur Sen Giles, Loundres WC2H 8LH (Ogassa gorsav an Bib yw Fordh Lys Tottenham).

Stallow an Kowethas

- Fer Esedhvos ha lyver lonch , Burjesti Pennrynn, 5ves a vis Gwynngala
- Fer Kernewek an Esedhvos, Pennrynn, 7ves a vis Gwynngala
- Lowender Peran, Porthperan, (dhe vos avisys)
- Fer Mel Kelliwik, 2a a vis Hedra
- Tylda Alusen an Mer, Kay Lemon, mis Kevardhu a-varr

Del yw usys, yma edhom dhyn a vodhogyon dhe weres dyghtya an stallow ma, ha rakhenna kesteveugh, mar pleg, orth Shelagh Garrard mar kyllowgh ri gweres gansa:

caresjyndywros@dsl.pipex.com

Ha meur ras dhe weresoryon kyns!

Peder Burton

Argemmy'n: Radyo an Gernewegva

Radyo an Gernewegva yw towlenn radyo yn Kernewek pub seythun; restrys yw gans Matthew Clarke ha dell leverir yth yw an gwella ilow ha kows y'gan taves kernewek. Y hyllir goslowes orth:

www.radyo.kernewegva.com

Kesstrif 2013 Holyer an Gov

Meur ras dhe Penny Norman ow tannvon derivadow a-dhiworth an kesstrifow ma. Soweth nyns eus spas dhe dhylllo hy skrif yn tien mes yma pella derivadow y'n wiasva:

www.holyerangofawards.org.uk

po kesteveugh Penny orth 01736 762192 po dannvenewgh e-bost dhe:

enquiries@holyerangofawards.org.uk

Profyans a 81 titel dres 6 klass a veu degemmers y'n vlydhen ma rag Piwasow Holyer an Gov, fondys nans yw 17 blydhen gans medras a ughelhe nivel a dhylllo yn Kernow. Kynth yw an Piwasow yn kynsa rag Dylloryon, dew biwas nowydh re beu keworrys y'n vlydhen ma rag Awtours; Hanaf an Kowethas rag Awtours a skrif yn Kernewek ha Hanaf Ann Trevenen Jenkin rag Awtours a lyvrow rag Flegthes ha Tevesigyon Yowynk.

An Gorthugher Piwasow Blydhenyek a veu ostys unnweyth arta gans Lyverji Waterstones, Truru, an 18ves a vis-Gortheren, le mayth esa gorthugher

sewen lowr dhe Gowethas an Yeth! 'Ple'ma Spot' gans Eric Hill, treyllys ha dyllys gans Kowethas an Yeth a waynyas rann Lyvrow yn Kernewek rag Fleghes. 'Gwariow Mus', skrifys gans John Parker rag eseli an klass yn Pennsans a waynyas an klass Kernewek rag tevesigyon hag o an gwaynyer dres oll yn Klass an Yeth Kernewek. Hanaf an Kowethas rag Awtours, hag yw nowydh ha bryntin lowr, a veu grontys dhe John Parker ynwedh, hag ensampel a'y ober, temmik dhiworth "Kathik yn Botas", a veu performys yn nerthek gans Pol Hodge hag Elizabeth Stewart.

'Drama Kernewek: Cornish Medieval Drama. A Resource & Activity Pack', gans Elizabeth Stewart ha dyllys gans MAGA, a waynyas hanwesigeth yn Klass Istori, Yeth hag Artys Awenek.

Pol Hodge ha Bert Biscoe a brovias didhan dres an Gorthugher gans lennansow dhiworth an dyllansow ha dhedha hanwesigethow ha Bert a ros talvosegyans dhiworth an golonn rag Roy (NR) Phillips, a waynyas, gans *'Rainbows in the Spray'*, Tallyour an Myster Lyenn Kernewek.

An Piwas rag Awtours a Lyvrow rag Fleghes ha Tus Yowynk a sordyas sowdhan yn Ann Trevenen Jenkin. Kyn hwodhya hi bos an Orsedh ow ri hanaf nowydh, kevrin gwithys yn ta o y hanow kyns Raël Harvey dhe dherivas bos an piwas nowydh, owth aswonn kesober hir Ann gans Holyer an Gov, aswonnys avel Hanaf Ann Trevenen Jenkin. Soweth, awos degemmerores anodho y'n vlydhen ma, Rosanne Hawke, dhe driga yn Ostrali, yth esa edhomm dhe Ann a ri an hanaf dhedhi hy honan, mes surhes en ni

oll y fia an hanaf ha'n testskrif ow nija war an fordh dhe Ostrali kyns pell!

Sewen diwweyth o Kesunyans Kowethasow Kernow Goth gans aga dyllans *'Wade-Bridge: notes on the history of the 15th century bridge'* gans Andrew Langdon a waynyas hag an Klass Istori, Yeth hag Artys Awenek, ha Piwas Holyer an Gof ynwedh.

Rag rol dhien a'n Piwasow, kewgh dhe'n wiasva

www.holyerangofawards.org.uk

Steus Nowydh Lavar Neppyth yn Kernewek

Lavar Neppyth yn Kernewek yw an fordh nowydh dhe dhyski Kernewek.

Fatell? Dre dhasleverel kevres drehevys gans rach a eryow ha lavarow dhe les.

Nyns yw res skrifa travydh; pup-tra yw dyski kewsel Kernewek toeth men.

Nyns yw nowydh ha prevys yw an method *'Say Something'* gans yethow erell; yn Kembrek wostalleth hag wosa henna yn lies yeth arnowydh europek – ha lemmyn Kernewek

Kostek? Nyns yw. An steus *'Say Something in Cornish'* yw didal.

An gevrenn dhe holya yw:

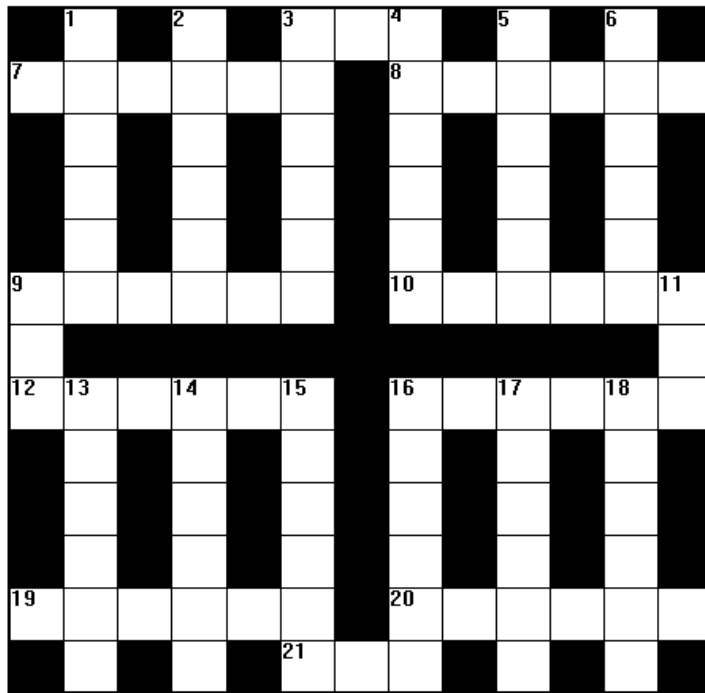
<https://site.saysomethingin.com/communities/cornish-for-english-speakers>

Kedhlow a-dhiworth:

Pol Hodge,
Soedhek Adhyskans,
Keskowethyans an Taves Kernewek.

Krowseryow Mis-Est

gans Ray Edwards

a-dreus:

- 3. An mis ma (3)
- 7. Rann gales an korf (6)
- 8. Parys dhe dhybri (frut, rag ensampel) (6)
- 9. *Tra*, liesek (6)
- 10. Ifarn keltek (6)
- 12. *I a shak aga barvow neb a er dha bynn* (BM linenn 2314) (6)
- 16. Hwans eva (6)
- 19. A vynnta hanav a de?, mar pleg! (6)
- 20. Ysasver (6) .
- 21. Res yw y dhegea pan edh a-berdh yn gwel (3)

war-nans:

- 1. Nyns yw *ughella* (6)
- 2. Orvil an (6)
- 3. *Enev*, liesek (6)
- 4. Fasthe (6)
- 5. *A + ni* (6)
- 9. *Den* liesek (3)
- 11. Moy ogas (3)
- 13. Serrys (6)
- 14. Daffar ilow keltek (6)
- 15. Yth esov omma (6)
- 16. Rann tir, gwel byghan martesen (6)
- 17. Ledyer (6)
- 18. Best (3)

Kowethas an Yeth Kernewek

Gwiasva an Kowethas yw www.cornish-language.org

Kowethas an Yeth Kernewek yw Alusen Govskrifys, niver 1065527.

Skrifennyas an Kowethas yw Tim Hambly, 12 Stret an Duk, Lannstefan Wartha, Kernow, PL15 8HD ☎ 01566 773716,

skrifennyas@btinternet.com

An Gannas ISSN 1469 705X yw dyllys pub mis gans Kowethas an Yeth Kernewek. An pennskrifur Graham Sandercock, yw lowen degemmeres erthyglow dh'aga dyllo yn furvas *Word* der e.bost:

grahamsandercock@blueyonder.co.uk

Kost an ragpren yw £20 an vlydhen ha gans hemma eseleth Kowethas an Yeth Kernewek

An Gannas yw pryntyes yn Kernow gans Precision (Kewerder), Lyskerrys.

Gorthybow dhe'n krowseryow Mis-Gortheren 2013

Kollji Glasneth

An skeusenn a-ugh a dhiskwedh an tyller may sevi **Kollji Glasneth**, an tyller le may feu skrifys gwariow Kernewek a'n Oesow Kres, dallethys yn 1265 ha distruys 1548. Gorsedh Kernow 2013 a vydh synsys omma dhe'n 7ves a vis-Gwynngala.

Soth Ostrali

Agan Bardh Meur, Maureen Fuller, a dhannvonas an skeusenn ma hag a dhiskwedh bugh yn gwydhenn! Yth yw delow a neb sort dhe berthi kov an diwettha livow yn Soth Ostrali. Wosa an liv dhe iselhe, kevys veu lies enyval marow maglennys yn skorr an gwydh. Mes a nys yw henna baner agan Sen Pyran payntys war an vugh?

**Nebes lyvrow rag dyski
Gwydhelek Alban
(erthygel Yowann
Byghan, follenow 2-3)**

Heudh y'n Hav:

**Dy' Sadorn an 3a vis-Est
Bywnans Annie Hearne.**

Kerdh ha kows gans
Margaret Bailey, 2.30 eur,
Bre Gledh (*North Hill*).

Dy' Yow an 15a vis-Est

Kerdh yn Lannstefan gans
Tim Hambly ow talleth dhe
7 eur.

Pella derivadow: ☎ 01566
773716.

Koloven Bersonel

Dineythyans: Evelyn

Rosena Sandercock a veu
genys yn Kargront dhe'n
11ves a vis-Gortheren,
myrgh dhe Alan ha Sue, ha
hwoer dhe Conor.

**An Gannas
2013**

